

“L'herba moura' del títol serveix per calmar el dolor, com la literatura”

Teresa Moure (1969) ha aconseguit, amb la novel·la *Herba moura*, que la Campana ha traduït del galleg amb el títol *Herba d' enamorar*, un gran èxit de crítica i de públic. És doctora en lingüística general i docent de la Universitat de Santiago de Compostel·la. És la seva segona novel·la.

—El llibre inclou personatges com la reina Cristina de Suècia i Descartes, i personatges de ficció, i s'ocupa del passat i del moment actual. Podríeu dir-nos com va néixer la novel·la?

—La primera idea era la d'escriure la història d'una dona que hagués inventat alguna cosa que hagués desaparegut. I vaig pensar que la millor època per situar aquesta creació havia de ser el segle XVII, perquè el coneixia i havia escrit un assaig sobre les llengües artificials de l'època. I perquè s'hi decideix quins són els coneixements que entren a l'acadèmia i quins en queden fora, com a superstició. Llavors entro en contacte amb Descartes. El coneixia com a filòsof però no sabia res de la seva vida. I en llegir la seva biografia, vaig veure que tenia molts elements novel·lesc, com el de no voler donar nom al seu fill bord, perquè no li fes nosa en la seva carrera. La reina Cristina el té de preceptor però es mor aviat de pulmonia i abdica dos mesos després perquè s'enamora d'un home que és mort, penso jo.

—De la mare del fill se sabia res?

—Només el nom, Hélène Jans. M'invento completament la seva vida. La faig partera, sanadora, herborista i un poc bruixa. Mor cremada com a bruixa, cosa corrent a l'època. A mesura que vaig escrivint i tinc aquests personatges recreats, al final m'adono, en fer entrar una dona del segle XX i XXI, Einés Andrade, que fa una tesi sobre el filòsof, que la novel·la deixa un pòsit de totes les dones, i deixa de ser una novel·la de personatges, com és a l'inici, per ser una història alternativa de la dona, diferent de com ens l'han explicada.

—La ficció supleix la manca d'atenció històrica a la dona.

—En aquest sentit, sí.

—Es tractava de donar veu a unes veus que no s'han recollit prou?

TINA BAGUE
Teresa Moure, autora de la novel·la *Herba d' enamorar*, publicada per la Campana en versió de Pere Comellas.

—Sí, de la vida quotidiana, la vida privada.

—No us heu sentit incòmoda en prendre-us llibertats amb les vides del filòsof i la reina?

—No. Els he tractat molt bé, amb molt d'afecte. No hi ha misèries. Advertint que és un joc. No faig crònica, ni història.

—Les cartes són creades de cap a peus o es basen en documents històrics?

—Són del tot inventades.

—Suposo que de la reina Cristina sí que se sabien moltes coses, no?

—Sí. La seva vida està molt documentada. I a més hi ha una pel·lícula de Mamoulian, la de la Greta Garbo, que ha exercit sobre mi una gran pressió, fins al punt que n'he utilitzat fotogrames, com la d'un nen assegut a la cadira a qui li pengen les cames, quan és coronada.

—I el físic de la Garbo, el vau utilitzar?

—No. La descrio com apareix retratada pels pintors de la cort, amb ulls de peix, perquè les aigües que corren representen un paper molt important a la novel·la.

—Devia ser difícil englobar tot això en el títol. Us va costar?

—Jo volia que fos una herba i em vaig trobar amb una que té un nom semblant al meu i així m'inclouia en la història de les dones. És una herba analgèsica i tòxica, i això em permet jugar amb els dos sentits. Serveix per calmar el dolor, que és el propòsit de la literatura, calmar el dolor de la vida. I és com les dones, que diuen que són tòxiques, encara que sembla que ningú no se n'ha emmetzinat.

—Però és un títol molt concret que potser no dóna a entendre que bateja una obra tan rica.

—Reconec que podia haver estat un altre. No ho sé. És molt difícil l'assumpte del títol.

—El lector té la sensació que us ho heu passat molt bé escrivint-la, que no us heu sentit mai encotillada. És així?

—M'hi he sentit molt a gust, m'ho he passat molt bé. Tan satisfeta, de fet, que no puc comparar el plaer d'escriure-la amb res. Escriure el que vols és superior a qualsevol cosa. Si després agrada, molt bé, però el plaer és el de la redacció.

Lluís Bonada